

Daromadni o'lchash

8. Asosiy xo'jalik faoliyatidan daromad joriy narxlarda olingan yoki olinishi kerak bo'lgan tushum (to'lov) qiymati bo'yicha baholanadi.

9. Ko'pchilik hollarda tushum pul mablag'i yoki uning ekvivalentlari shaklida bo'ladi. Daromad summasi — bu olingan yoki olinishi kerak bo'lgan pul mablag'i yoki pul ekvivalentlaridan iborat. Biroq pul mablag'lari yoki pul ekvivalentlari tushumi kechiktirilgan bo'lsa, u holda joriy narxdagi naf qiymati olingan yoki olinishi kerak bo'lgan qiymat pul mablag'ining nominal miqdoridan kam bo'lishi mumkin. Masalan, xo'jalik yurituvchi sub'yekt xaridorga foizsiz kredit berishi yoki xaridor tomonidan sotilgan tovarga haq sifatida berilgan vekselni bozor narxidan kamroq foiz stavkasi bo'yicha akseptlashi mumkin. Bitimlar natijasida moliyaviy operatsiyalarni o'tkazishda to'langan mablag'ning joriy narxdagi qiymati vaqtinchalik foiz stavkasini qo'llanib, bo'lajak barcha tushumlarni diskontlash yo'li bilan aniqlanadi. Vaqtinchalik foiz stavkasi quyidagi tushunchalardan biri bilan aniq belgilanadi:

9.1. Kredit reytingi bir xil bo'lgan emitentning o'xshash moliyaviy aktivlari bo'yicha ustuvor stavka;

9.2. Tovarlarni sotish yoki xizmat ko'rsatish joriy narxiga moliyaviy vositaning nominal qiymatini diskontlaydigan foiz stavkasi.

Joriy narxlardagi qiymat bilan to'lovning nominal qiymati o'rtasidagi farq mazkur BHMSning [20](#) va [21-bandlariga](#) muvofiq foizlar bo'yicha daromad sifatida tan olinadi.

10. Agar tovar qiymati teng bo'lgan yoki o'xshash tovarga almashtirilsa, bunday almashtirish daromad keltirmaydigan bitim hisoblanadi. Boshqa tovarlar yoki xizmatlarga almashtirish tarzida tovarlar sotilsa yoki xizmat ko'rsatilsa, ya'ni barter, daromad keltiradigan bitim sifatida qaraladi. Asosiy xo'jalik faoliyatidan daromad joriy narxlarda olingan tovarlar yoki xizmatlar qiymatini o'tkazilgan pul mablag'i yoki pul ekvivalentlar summasiga tuzatilgani bo'yicha o'lchanadi. Agar olingan tovarlar va ko'rsatilgan xizmatlar qiymatini joriy narxlarda aniq o'lchash imkoni bo'lmasa, asosiy xo'jalik faoliyatidan olinadigan daromad yuklab jo'natilgan tovarlar yoki xizmatlar qiymatini o'tkazilgan pul mablag'i yoki pul ekvivalentlar summasiga tuzatilgani bo'yicha baholanadi.